

Banen, og jeg synes ikke, der er mindste Grund til at kritisere et Foretagende, fordi der netop i dette Tilfælde er kommet Folk, som tilbøde, at de vilde bygge langt under det, som vi havde ventet. Paa Grund af, at dette Tilbud er kommet, ser Komiteen sig istand til at skaffe det fornødne Beløb kontant, hvad vi egentlig ikke fra Først af havde troet, vi kunde skaffe. Jeg siger dette, fordi jeg vil, at Alle skulle vide, hvorledes det er gaaet til, og fordi jeg gjerne vilde, at, naar private Mænd med Offerberedvillighed ligeoverfor et saadant Foretagende ere komne til et Resultat som dette, vi saa kunde fritages for at blive betragtede som Svindlere i slige Tilfælde. For dem, der offre Tid og Kræfter paa et saadant Foretagende, er det ikke just behageligt at omtales paa denne Maade. Jeg mener, at Foretagendet taler for sig selv; Egnens Befolkning er glad ved, at det nu er kommet saa vidt, at den tør tro at faae sine lokale Ønsker opfyldte. Jeg haaber ogsaa, at dette Thing vil give Foretagendet sin Tilslutning, og jeg er vis paa, at Egnens Befolkning, skjøndt de store Udgifter forestaa, vil være meget taknemlig for, at Regjering og Rigsdag enes om dette Lovforslag. Jeg skal hermed anbefale Sagen til det høie Thing.

Indenrigsministeren (Steel): Jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem (Rasmussen) i de fleste af de Ytringer, som han er fremkommet med her idag. Med Hensyn til, hvad det ærede Medlem anførte om den Forskjel, som er tilstede imellem den første og den sidste Overslagssum, skal jeg dog gjøre den Bemærkning, at jeg ikke tror, at Forskjellen alene beroer derpaa, at den sidste Entrepreneur tilbøds har kunnet tilbyde Arbeidet udført for en mindre Betaling, men tillige derpaa, at Betalingerne skulde ydes paa forskjellig Maade, nemlig paa det ene Sted med Aktier og paa det andet Sted med kontante Penge. Jeg skal ikke her komme videre ind paa dette Spørgsmaal, som jo allerede er blevet saa overordentlig vidtløftig behandlet; man har ganske vist set paa Forholdet med et noget hildet Blik. Sagen er nu ordnet paa en tilfredsstillende Maade, og Anlægget foregaar for en Betaling, som maa siges at være rimelig og billig, saa at der altsaa fra denne Side ikke kan være nogen Betænklichkeit ved at lade dem, som selv betale Banen, udføre den for den Sum, som foreligger her. Jeg er ogsaa ganske enig med det ærede Medlem deri, at det er et fortjenstligt Foretagende, naar en Egn's Befolkning samler sig om et saadant større Foretagende, som er af Betydning for Befolkningen. Det er en Forbedring af vore Kommunikationsmidler; det er en Erstatning for ufuldkomne Kommunikationsmidler, i hvilken Retning vi jo

maa haabe at gaa mere og mere fremad. Det forekommer mig, at vi bør understøtte Bestræbelser i denne Retning, og naar de Begunstigelses, som begjæres, indskrænke sig til det, som er angivet i dette Lovforslag, saa forekommer det mig heller ikke, at Lovgivningsmagten kan have stor Betænklichkeit ved at bemynlige Regjeringen til at meddele Koncession. Endel af de Bemærkninger, som det ærede Medlem fremkom med, forekom mig at være ganske rigtige, og da navnlig, hvad han sagde med Hensyn til Friheden for de Paa-gjældende til selv at tage Beslutning om saadanne Anliggender, naar de selv give Pengene dertil. Disse Ytringer samstemmer jeg med, men jeg vil dog bemærke, at det ikke forekommer mig, at det ærede Medlems Udtalelser kunne være fremkaldte ved de Ytringer, som iforveien vare faldne her, navnlig fra det ærede Medlem for 10de Kred's (Jessen). Til dette ærede Medlem skal jeg kun sige, at det ikke synes mig, at det kan ventes, at Befolkningen i Aarhus og Odder skulde tage særligt Hensyn til Hads Herred, naar Hads Herred ikke giver noget Bidrag til Banen; thi det er jo en Selvfølge, at den Befolkning, som selv betaster et Baneanlæg, nærmest tager Hensyn til, hvad der tjener den Egn, som den bebør. Naar det ærede Medlem sagde, at der ikke vilde blive nogen Trafik paa Banen fra Sou til Odder, saa veed jeg ikke, om han har tænkt paa Modsatningen, nemlig paa Trafikken fra Odder til Sou, thi medens der ganske vist neppe kan blive nogen overordentlig livlig Færdsel fra Sou til Odder, vil der dog muligvis kunne blive ikke saa liden Trafik fra Odder til Sou, hvor der, efter hvad jeg har erfaret, findes en ganske god Havn. Svovom Alting er, saa har dette Lovforslag, som jeg nu haaber maa være kommet i en velvillig Havn her i dette Thing, haft adskillige Vanskeligheder at gaa igjennem andetsfæds, men de Indvendinger, som have været anførte mod det her, ere blevne overvundne, og jeg har ikke ventet og haaber heller ikke, at der her skal reise sig Betænklichkeiten derved. Den Forandring, som er foregaaet med Hensyn til Udredelsen af Halvdelen af Expropriationsomkostningerne, er fremkommen paa Begjæring fra forskellige Sider i det andet Thing. Jeg havde oprindelig ikke tænkt mig, at det ved denne Leilighed skulde ordnes, hvorledes der for Fremtiden skulde tilveiebringes Ligelighed i Bilkaarene for Landets forskjellige Provinser med Hensyn til Udredelsen af Expropriationsomkostningerne ved Bygningen af Jernbaner. Paa Grund af de forskjellige Betingelser, hvorunder Jernbaneanlæg ere fremkomne, var der en Ulighed tilstede, som i sin Tid har haft sin fornuftige Begrundelse, men som vi maa se at komme bort fra nu, da der enten bliver anlagt Statsbaner eller, saaledes som her, rent private Baner. Der var ikke nogen absolut